

Rektor

BESLUT

SLU ID: SLU.ua.2026.1.1-1534

2026-05-27

Sändlista

Regler för utbildning på forskarnivå

Beslut

Rektor beslutar att

- med verkan från och med 1 juli 2026 upphäva följande beslut:
 - Riktlinjer för utbildningen på forskarnivå 2019, beslut av den 18 december 2018, SLU ua 2018.1.1.1-4677,
 - Riktlinjer för gemensam och dubbel examen inom utbildning på forskarnivå vid SLU, beslut av den 23 september 2020, SLU ID.ua.2020.1.1.1-3432,
 - Tillfällig anpassning av riktlinjer för utbildning på forskarnivå, beslut av den 30 maj 2022, SLU.ua.2022.1.1.1-2176,
 - Fördjupningskurs i forskarhandledning, beslut av den 17 maj 2023, SLU.ua.2023.1.1.1-1275, samt
 - Kriterier för studieaktivitet och nettostudietid inom utbildning på forskarnivå, beslut av den 19 februari 2025, SLU.ua.2025.1.1-520.
- fastställa regler för utbildning på forskarnivå, SLU.ua. 2026.1.1-1534.

Konkreta åtgärder till följd av beslutet

Mottagarna på sändlistan ska informera personal som arbetar med utbildning på forskarnivå att det finns nya regler inom området och att de förväntas ta del av innehållet.

Redogörelse för ärendet

Tidigare regler och rektorsbeslut för utbildning på forskarnivå har samlats i ett nytt regeldokument. Innehållet har förenklats och förtydligats. Syftet är att göra reglerna mer överskådliga och mindre detaljerade än tidigare riktlinjer.

Vid behov tas kompletterande rutindokument fram. Detta arbete sker på avdelningen för planering och forskningsstöd i samverkan med samtliga fakulteter och doktorandrepresentanter i rådet för forskarutbildning (Fur), samt vid behov med andra avdelningar inom det gemensamma verksamhetsstödet.

Motiv till beslutet

De tidigare riktlinjerna antogs 2018 och behövde uppdateras. Sedan dess har flera separata rektorsbeslut fattats i olika frågor. Det nya regeldokumentet samlar dessa beslut och riktlinjer i ett gemensamt regelverk.

Beslutets innebörd och bedömda konsekvenser

-

Uppföljning av beslutet

Regelverk för utbildning på forskarnivå följs löpande upp av Fur inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Maria Knutson Wedel efter föredragning av utredare Lotta Jäderlund och i närvaro av universitetsdirektör Martin Melkersson. I beredningen av ärendet har även utredare Eva Stening, rådet för utbildning på forskarnivå (Fur) och jurist Anna Jarmar deltagit. Innehållet har godkänts av biträdande avdelningschef Niklas Nordquist som ansvarig chef.

Maria Knutson Wedel

Lotta Jäderlund

Sändlista

Dekaner

Kopia för kännedom

registrator@slu.se

reb@slu.se

bereda@slu.se

Fur

Sluss doktorandnämnd

Universitetsdirektören

Avdelningschefer inom gemensamma verksamhetsstödet

STYRANDE DOKUMENT

SLU ID: SLU.ua.2026.1.1-1534

Sakområde: 3. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskarutbildning

Dokumenttyp: Regel
Beslutsfattare: Rektor
Avdelning/kansli: Avdelningen för planering och forskningsstöd
Beslutsdatum: 2026-05-27

Träder i kraft: 2026-07-01
Giltighetstid: Tills vidare
Senast granskad: 2026-05-27
Bör granskas före: 2028-06-30

Dokument som upphävs: Riktlinjer för utbildningen på forskarnivå 2019 (SLU ua 2018.1.1.1-4677), Riktlinjer för gemensam och dubbel examen inom utbildning på forskarnivå vid SLU (SLU ID.ua.2020.1.1.1-3432), Tillfällig anpassning av riktlinjer för utbildning på forskarnivå (SLU.ua.2022.1.1.1-2176), Fördjupningskurs i forskarhandledning (SLU.ua.2023.1.1.1-1275), samt Kriterier för studieaktivitet och nettostudietid inom utbildning på forskarnivå (SLU.ua.2025.1.1-520).

Bilaga till: Rektorsbeslut den 27 maj 2026 om regler för utbildning på forskarnivå.

Regler för utbildning på forskarnivå

1. Introduktion

Det här dokumentet beskriver SLU:s lokala regler för utbildning på forskarnivå. Dokumentet kompletteras vid behov med rutiner som arbetas fram i rådet för utbildning på forskarnivå (Fur).

Utbildning på forskarnivå styrs av nationella lagar och förordningar, främst

- Högskolelag (1992:1434)
- Högskoleförordning (1993:100)
- Förordning (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet.

Rektor har det övergripande ansvaret för utbildning på forskarnivå vid SLU. Det operativa ansvaret är enligt rektors delegationsordning i huvudsak delegerat till fakultetsnämnderna. En typ av beslut får dock inte delegeras vidare: beslut om indragning av handledning och andra resurser enligt 6 kap. 36 § högskoleförordningen.

Fakultetsnämnderna i sin tur delegerar merparten av beslutsfattandet till forskarutbildningsnämnden eller vicedekanan. På fakultetsnivå fattas beslut om till exempel antagning av nya doktorander, byte av handledare och genomförande av disputation.

Prefekten ansvarar för institutionens forskarutbildning samt för doktorandernas studie- och arbetsmiljö.

Termen *doktorand* avser i dessa regler en student som är antagen till och bedriver forskarutbildning, oavsett vilken examen (licentiatexamen eller doktorsexamen) som är slutmålet.

2. Rekrytering, antagning och försörjningsformer

Information om hur rekrytering och antagning till utbildning på forskarnivå ska genomföras finns i [Antagningsordning för utbildning på forskarnivå](#) (SLU ID ua.2018.1.1.1-930).

Antagningsordningen beskriver också vilka försörjningsformer en doktorand kan ha.

3. Forskarutbildningens omfattning och mål

3.1. Nettostudietid och studieaktivitet

Utbildningstiden är fyra års nettostudietid (240 hp) för doktorsexamen och två års nettostudietid för licentiatexamen (120 hp).

Om doktoranden själv begär det får forskarutbildningen genomföras på deltid, men lägst på halvtid. Utbildningen ska alltså kunna slutföras inom åtta år för doktorsexamen och fyra år för licentiatexamen (HF kap. 7 § 36).

Studieaktiviteten (i %) beräknas gemensamt av huvudhandledaren och doktoranden varje kalenderhalvår och motsvarar den andel av tiden som ägnats åt forskarutbildning (avhandlingsarbete och kurser). Doktorandens individuella studieplan (ISP) uppdateras i enlighet med detta i samband med den årliga uppföljningen av ISP (se kapitel 4.2 Obligatoriska uppföljningar och delmål).

Vad ingår inte i nettostudietiden?

1. Uppdrag som inte är kopplade till forskarutbildningen, till exempel administration eller undervisning. Uppdragen kan ske på institutionen, så kallad institutionstjänstgöring, eller hos en extern samarbetspartner. Sådana uppdrag får inte omfatta mer än 20 procent av heltid (HF 5 kap. 2 §). Enstaka kortare uppdrag får ingå i nettostudietiden. Uppdragen ska då tillsammans omfatta högst 5 arbetsdagar sammantaget under hela forskarutbildningen.
2. Doktorandrådsuppdrag, inklusive uppdrag i nämnder och råd, samt förtroendeuppdrag på nationell och internationell nivå i etablerade doktorandorganisationer.
3. Fackliga uppdrag med relevans för institutionen eller anställningen inom vilken utbildningen sker.
4. Tjänstgöring inom totalförsvaret.
5. Föräldradighet (ska vara inrapporterad i Primula, deltid räknas om till hela arbetsdagar).
6. Vård av sjukt barn (vab) (ska vara inrapporterad i Primula, deltid räknas om till hela arbetsdagar).

7. Sjukskrivning (ska vara inrapporterad i Primula, deltid räknas om till hela arbetsdagar).

3.2. Definitivt avbrott

Om doktoranden vill avbryta studierna innan examen är avlagd ska en anmälan om detta skickas till fakultetskansliet.

Doktoranden ska informeras om att det krävs ny antagning om hen vill återuppta forskarstudierna vid ett senare tillfälle. Antagningen sker enligt de regler och den antagningsordning som då gäller.

3.3. Forskarutbildningsämnen och allmänna studieplaner

Fakultetsnämnden beslutar, efter samråd med rektor, om fakultetens forskarutbildningsämnen.

Varje forskarutbildningsämne ska ha en allmän studieplan som kort beskriver utbildningens innehåll (6 kap. 26 § HF). Fakultetsnämnden godkänner och fastställer dessa studieplaner.

3.4. Generella examensmål

Högskoleförordningens examensordning innehåller generella examensmål för doktorsexamen och licentiatexamen (se bilaga 1) som beskriver de kunskaper och färdigheter doktoranden ska ha uppnått vid examen.

Huvudhandledaren ansvarar för att bedöma om doktoranden har nått de generella examensmålen inför disputationen eller licentiatseminariet.

De övergripande, generella examensmålen ska anpassas till varje doktorand och omvandlas till individuella lärandemål.

3.5. Individuella lärandemål

De individuella lärandemålen ska utgå från varje doktorands förutsättningar och avhandlingsprojektets karaktär. Handledaren och doktoranden formulerar tillsammans de individuella lärandemålen i ISP:n. De individuella lärandemålen följs upp i samband med uppföljningen av ISP:n.

4. Planera och följa upp forskarutbildningen

4.1. Individuell studieplan (ISP)

Planering och uppföljning av forskarutbildningen görs i ISP. En ISP beskriver utbildningens innehåll (kurser, individuella lärandemål och avhandlingsarbete), tidsplan samt doktorandens och handledarnas åtaganden inför det kommande året.

Genom att godkänna ISP:n försäkrar handledaren och doktoranden att de ska göra sitt bästa för att uppfylla åtagandena. Om det uppstår en allvarlig konflikt mellan

handledaren och doktoranden utgör åtagandedelen en officiell grund i arbetet med att lösa konflikten.

Huvudhandledaren ansvarar för att en ISP skapas i samband med antagning av doktoranden, och att den följs upp årligen.

Det är prefektens ansvar att fastställa ISP:n. Första gången ska det göras senast tre månader efter doktorandens studiestart och därefter vid årliga uppföljningar.

Fakultetsnämnden ska regelbundet följa upp hur doktorandernas ISP:er följs upp och revideras på institutionerna.

4.2. Obligatoriska uppföljningar och delmål

Varje planering och uppföljning ska innehålla en diskussion om doktorandens aktuella kunskaper och färdigheter i förhållande till lärandemålen.

Årlig uppföljning av ISP:n

Den årliga uppföljningen av ISP:n ska genomföras av doktoranden och handledaren när ett nettostudieår har passerat. Uppföljningen ska utgå från de individuella lärandemålen.

Halvtidsseminarium och halvtidsuppföljning

Efter två års nettostudietid ska doktoranden hålla ett halvtidsseminarium på institutionen. Den muntliga presentationen ska bedömas av en person utan intressekonflikt, som är docent eller som, enligt fakultetsnämndens bedömning, har minst motsvarande vetenskaplig kompetens.

Slutsatser och kommentarer från bedömaren vid halvtidsseminariet diskuteras i samband med halvtidsuppföljningen då handledaren, doktoranden och studierektor/motsvarande bedömer förutsättningarna för att doktoranden ska uppnå examensmålen inom utsatt tid.

Slutseminarium

Doktorander som skriver en monografiavhandling ska hålla ett slutseminarium tidigast nio månader före det planerade disputationsdatumet alternativt licentiatseminariet.

Den muntliga presentationen ska bedömas av en person utan intressekonflikt, som är docent eller som, enligt fakultetsnämndens bedömning, har motsvarande vetenskaplig kompetens.

Bedömaren utses av prefekten, eller ställföreträdande prefekt i de fall prefekten är handledare. Bedömaren får inte vara anställd vid samma institution som doktoranden. Bedömarens skriftliga omdöme ska bifogas ansökan om disputation eller licentiatseminarium.

5. Kurser och tillgodoräknanden

5.1. Kurser inom forskarutbildningen

Forskarutbildningen ska omfatta både kurser i generella färdigheter och ämnesspecifika kurser.

För att en kurs ska få ingå i examen på forskarnivå krävs att den

- ges på forskarutbildningsnivå
- är organiserad av ett universitet
- har en kursplan eller motsvarande dokumentation.

Andra typer av kurser med kursplan kan ingå i examen efter godkännande av fakultetsnämnden.

En forskarutbildning vid SLU ska innehålla poänggivande utbildning i vetenskapsteori och forskningsetik. Utbildningen ska bland annat behandla regler om fusk och plagiering. Undantag från detta krav får göras om liknande utbildning med relevant innehåll och nivå redan ingår i en tidigare examen.

Examen ska omfatta minst

- 30 hp i form av kurser för en doktorsexamen
- 15 hp i form av kurser för en licentiatexamen.

Den allmänna studieplanen för ett specifikt forskarutbildningsämne får ange ett högre minimum för kurspoäng. För en doktorsexamen är det möjligt att kräva upp till 120 hp och för en licentiatexamen upp till 60 hp.

5.2. Kursplaner och kurstillfällen

Alla forskarutbildningskurser vid SLU ska enligt högskoleförordningen ha en kursplan som innehåller kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet, formerna för bedömning av studenternas prestationer (6 kap. 14–5 §§ HF). Kurser ska innehålla ett moment av egen prestation där nyvunna kunskaper och färdigheter testas och tillämpas i en lämplig pedagogisk form.

Alla kursplaner för ämneskurser i forskarutbildningen ska godkännas av fakultetsnämnden. Alla kursplaner för kurser i generella färdigheter ska godkännas av rådet för utbildning på forskarnivå (Fur).

Godkända kursplaner registreras i Ladok. Planerade kurstillfällen bör registreras i Ladok bör senast 6 månader före kursstart.

5.3. Betyg på kurser

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå bedöms med något av betygen *underkänt* eller *godkänt* enligt Sveriges lantbruksuniversitets föreskrifter (2025:1) om betygssystem för prov som ingår i utbildning på forskarnivå.

5.4. Tillgodoräknande av poäng från kurser genomförda före antagning

En kurs som genomförts före antagning till forskarutbildningen får tillgodoräknas om den anses relevant i ISP. Poäng från tidigare studier överförs inte automatiskt. Kurser som tillgodoräknas i samband med antagning påverkar inte kravet på fyra års försörjning för doktorsexamen eller två år för licentiatexamen.

Kurser/studier som har legat till grund för masterexamen eller annan motsvarande eller lägre examen, eller som har använts för att uppfylla behörighetskraven till utbildning på forskarnivå, får inte tillgodoräknas.

5.5. Tillgodoräknande av kurser på lägre nivå

Kurser på grundnivå eller avancerad nivå får tillgodoräknas efter godkännande av fakultetsnämnden. Vid godkännandet ska poängantalet anges i beslutet. Antalet poäng ska anpassas med hänsyn till att kraven på studerande på forskarnivå är högre än för studerande på de lägre utbildningsnivåerna.

5.6. Examinator

Samma regler gäller för examinatorer på forskarnivå som för examinatorer på avancerad nivå. SLU:s krav på examinatorer på grundnivå och avancerad nivå beskrivs i [Utbildningshandboken, kap. 4.5–4.6](#).

Examinatorn ska vara anställd vid den kursansvariga eller medansvariga institutionen. Vid beställd utbildning eller annan form av samarbete med ett annat lärosäte kan examinatorn vara anställd vid det andra lärosätet.

6.Handledning

6.1.Handledargruppens sammansättning

Vid antagningen utser fakultetsnämnden en handledargrupp för varje doktorand.

- Handledargruppen ska bestå av minst två och högst fyra handledare. En av dessa är huvudhandledare.
- Minst en av de biträdande handledarna ska ha anställning vid SLU.
- Både kvinnor och män ska vara representerade i handledargruppen.

Fakultetsnämnden får efter ansökan medge undantag från ovanstående kriterier om det finns särskilda skäl.

Institutionens prefekt och studierektor/motsvarande för forskarutbildning bör inte ingå i samma handledargrupp.

Två personer som har en nära privat relation (exempelvis gifta, sammanboende eller nära släkt) ska inte ingå i samma handledargrupp.

Doktorand och handledare (huvudhandledare och biträdande handledare) ska inte ha en nära privat relation.

6.2. Krav för att vara huvudhandledare vid SLU

Huvudhandledaren ska

1. vara anställd som professor eller ha docentkompetens
2. ha anställning vid SLU med en omfattning på minst 20 %
3. vara anställd vid samma institution som doktoranden är antagen till
4. ha dokumenterad utbildning i handledarpedagogik som är likvärdig den utbildning som krävs för att bli antagen som docent vid SLU
5. vidareutbilda sig med hjälp av en fördjupningskurs i forskarhandledning för erfarna forskarhandledare. Om huvudhandledaren ska börja handleda en ny doktorand behöver fördjupningskursen (eller den kurs som krävs för att bli antagen som docent) ha genomförts under de senaste fem åren.

6.3. Krav för att vara biträdande handledare vid SLU

Den biträdande handledaren ska ha doktorsexamen.

6.4. Undantagsregler för handledning

- Fakultetsnämnden får, i särskilda fall, medge undantag från kravet på anställning vid SLU med minst 20 % omfattning (punkt 2 under 6.2 ovan).
- Fakultetsnämnden får medge undantag från kravet att huvudhandledaren ska vara anställd vid doktorandens institution (punkt 3 under 6.2 ovan), under förutsättning att minst en biträdande handledare är det.
- Fakultetsnämnden får medge undantag från kravet att huvudhandledaren ska ha handledarpedagogisk utbildning (punkt 4 under 6.2 ovan). I sådana fall ska en utbildningsplan för detta fastställas i samråd med den avdelning inom universitetets verksamhetsstöd som ansvarar för pedagogisk utbildning.
- Punkt 5 ovan: Motsvarande kurs vid ett annat lärosäte än SLU kan godkännas av fakultetsnämnden efter samråd med chefen för den avdelning inom universitetets verksamhetsstöd som ansvarar för pedagogisk utbildning.
- Om huvudhandledaren har tidsbegränsad anställning, eller beräknas gå i pension under doktorandens utbildningstid, ska minst en biträdande handledare vara anställd vid doktorandens institution och ha handledarpedagogisk utbildning.
- Vid tjänstledighet längre än sex månader ska fakultetsnämnden utse en ställföreträdande huvudhandledare eller säkerställa att huvudhandledaren tjänstgör minst 10 %.

- Om en huvudhandledare avslutar sin anställning vid SLU ska fakultetsnämnden omgående utse en ny huvudhandledare.

6.5. Handledarens ansvar

En handledare (både huvudhandledare och biträdande handledare) ska

- vägleda doktoranden i både praktiska och teoretiska frågor och hålla sig informerad om utbildningens vetenskapliga och praktiska framsteg
- sträva efter att skapa de bästa förutsättningarna för vetenskapliga diskussioner mellan doktoranden, handledaren och övriga kollegiet
- vägleda doktoranden i fråga om metodval, litteratursökningar och överblick, publicering samt nationella och internationella nätverk
- ha ett professionellt förhållningssätt så att jämställdhet främjas och alla former av diskriminering motverkas
- inte åta sig fler doktorander än att hen kan ge samtliga adekvat handledning
- vara väl informerad om SLU:s regler och rutiner för forskarutbildning.

Huvudhandledaren ansvarar för att

- forskningsprojektet, som utgör basen för avhandlingsarbetet, är av god kvalitet och har rimlig omfattning
- utbildningen innehåller adekvata kurser
- utbildningen planeras och följs upp enligt reglerna
- disputation och/eller licentiatseminarium förbereds och genomförs enligt reglerna
- vidareutbilda sig i handledning och dess pedagogik med hjälp av kurser som erbjuds av bland annat SLU.

6.6. Frånsäga sig uppdraget som handledare

När en person åtar sig uppdraget som handledare ska hen vara beredd att behålla detta ansvar under doktorandens hela utbildningstid. Ibland kan dock situationer uppstå som gör att en handledare vill avsäga sig ansvaret. Om huvudhandledaren anser det omöjligt att fullgöra sitt uppdrag, ska hen meddela detta till prefekten som då ansvarar för att ta fram förslag till ny handledare.

Fakultetsnämnden beslutar om ny handledare.

6.7. Rätten att byta handledare

En doktorand har enligt högskoleförordningen rätt att byta handledare (HF kap 6 § 28). Doktoranden har inte rätt att själv välja ny handledare, men kan lämna önskemål till prefekten, som ansvarar för att ta fram förslag till ny handledare.

Fakultetsnämnden beslutar om byte av handledare.

6.8. Indragen rätt till handledning och andra resurser

Om en doktorand i väsentlig utsträckning inte uppfyller sina åtaganden enligt ISP ska rektor besluta att doktoranden inte längre har rätt till handledning och andra utbildningsresurser.

Innan ett sådant beslut fattas ska både doktoranden och handledaren få möjlighet att lämna sina synpunkter. Bedömningen ska grundas på deras yttranden samt på annat tillgängligt underlag.

Vid prövningen ska det också beaktas om högskolan har uppfyllt sina åtaganden enligt ISP. Beslutet ska dokumenteras skriftligen och innehålla en motivering.

Indragning av handledning och andra resurser kräver noggrann prövning och ska ske inom ramen för en transparent beslutsprocess.

Beslut om att dra in resurser för en doktorand enligt 6 kap. 30 § får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Möjligheten att återfå rätten till handledning och andra resurser

Om handledning eller andra resurser har dragits in kan doktoranden ansöka hos rektor om att få tillbaka dem. För att få tillbaka resurserna måste doktoranden visa nya studieresultat av tillräcklig kvalitet och omfattning, eller på annat sätt göra det troligt att hen kan slutföra sina återstående åtaganden enligt ISP.

Ett beslut om att en doktorand inte ska få tillbaka resurserna kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

7. Avhandlingsarbetets format och omfattning

7.1. Avhandlingens format

Samtliga doktorsavhandlingar vid SLU ska utformas enligt bibliotekets mall för avhandlingar.

Huvudhandledaren ansvarar för att avhandlingen uppfyller kraven på en god vetenskaplig kvalitet inom ämnesområdet.

Huvudhandledaren ansvarar för att avhandlingen kontrolleras med hjälp av det plagiatkontrollsystem som SLU använder.

En avhandling – doktorsavhandling eller licentiatuppsats – kan utformas antingen som en sammanläggningsavhandling, bestående av artiklar eller manuskript, eller som en monografi.

Fakultetsnämnden kan besluta att monografiavhandlingar inte är tillåtna inom ett visst forskarutbildningsämne. Ett sådant beslut ska framgå av ämnets allmänna studieplan.

En avhandling ska skrivas på engelska, eller på svenska om det är mer relevant för ämnet. En avhandling ska ha en sammanfattning (*abstract*) på svenska och engelska.

Om avhandlingen är resultatet av en gemensam eller dubbel examen ska den utformas enligt instruktioner från biblioteket.

7.2. Sammanläggningsavhandling – omfattning

Krav för sammanläggningsavhandling

Följande minimikrav ska uppfyllas i en sammanläggningsavhandling för **doktorsexamen**:

1. Avhandlingen ska innehålla minst tre bifogade delarbeten.
2. Doktoranden ska vara förstaförfattare, eller motsvarande, till minst två av de bifogade delarbetena.
3. Minst ett av de bifogade delarbetena ska vara accepterat för publicering eller publicerat i en sakkunniggranskad internationell vetenskaplig tidskrift.

Följande minimikrav ska uppfyllas av en sammanläggningsavhandling för en **licentiatexamen**:

1. Avhandlingen ska innehålla minst ett bifogat delarbete.
2. Doktoranden ska vara förstaförfattare, eller motsvarande, till minst ett av de bifogade delarbetena.

Fakultetsnämnden får ange fler krav för avhandlingen i den allmänna studieplanen för forskarutbildningsämnet.

En sammanläggningsavhandling ska förutom avhandlingsdelen (kappan) innehålla en populärvetenskaplig presentation på engelska och svenska.

Alla bifogade delarbeten i en sammanläggningsavhandling ska vara originalarbeten. En översiktsartikel får ingå som ett delarbete om det handlar om en systematisk litteraturöversikt (*systematic review*).

Tillgodoräknande av delarbete

En (1) artikel som publicerats före doktorandens antagningsdatum får i särskilda fall tillgodoräknas i examen och ingå i doktors- eller licentiatavhandlingen. Fakultetsnämnden beslutar om tillgodoräknande av delarbete.

7.3. Monografiavhandling – omfattning

Krav för monografiavhandling

Fakultetsnämnden får i ett ämnes allmänna studieplan ställa krav för godkännande av monografiavhandlingar.

7.4. Extern förhandsgranskning

Extern förhandsgranskning av en avhandling krävs endast om

1. huvudhandledaren anser att avhandlingen och doktoranden är redo för licentiatseminarium eller disputation trots att de formella kraven inte är uppfyllda, eller
2. den externa bedömare vid slutseminariet starkt har ifrågasatt att avhandlingen kan bli klar enligt tidsplanen.

Om något av alternativen ovan är uppfyllt ska huvudhandledaren ansöka om extern förhandsgranskning hos fakultetsnämnden.

Granskningen ska göras av minst två personer utan intressekonflikt, som är docenter eller, enligt fakultetsnämndens bedömning, har motsvarande vetenskaplig kompetens. Förhandsgranskaren får inte vara anställd vid samma fakultet som doktoranden. En av förhandsgranskarna får ingå i betygsnämnden vid disputationen.

8. Disputation och licentiatseminarium

8.1. Regler för disputation och doktorsavhandling

SLU:s regler för disputation och betyg på doktorsavhandling finns beskrivna i SLU:s föreskrifter (2026:2) om disputation och betygssystem för doktorsavhandlingar. Nedan beskrivs SLU:s regler för licentiatseminarium.

8.2. Tid och plats för licentiatseminarium

Licentiatseminariet ska genomföras mellan den 15 augusti och den 15 juni. Fakultetsnämnden får besluta om dispens från dessa datum.

Om licentiatseminariet inte hålls i en lokal på ett av SLU:s campus ska digitalt deltagande vara möjligt.

Fakultetsnämnden ska besluta om tid och plats för licentiatseminariet samt utse ordförande och betygsnämnd efter förslag från institutionen.

Två licentiatseminarier eller disputationer får inte genomföras samtidigt inom en och samma fakultet.

Ansökan om licentiatseminarium ska vara fakultetskansliet tillhanda senast tre månader före det planerade datumet för licentiatseminariet.

8.3. Annonsering och offentliggörande

Efter fakultetsnämndens beslut om licentiatseminarium ska fakultetskansliet annonsera seminariet genom att informera om tid och plats på ett lämpligt sätt.

Offentliggörande av avhandlingen (*spikning*) ska göras mellan den 15 augusti och den 1 juli. Fakultetsnämnden får besluta om dispens från dessa datum.

Avhandlingar ska offentliggöras genom att de registreras hos registrator senast tre veckor före licentiatseminariet. Vid registreringen ska avhandlingen vara elektroniskt publicerad och tillgänglig i SLU:s publikationsdatabas.

Efter spikningen får inga ändringar göras i avhandlingen, men en erratalista får bifogas.

8.4. Digitalt deltagande

Doktoranden och disputationens ordförande ska vara fysiskt närvarande i seminarielokalen.

Betygsnämndsledamöterna behöver inte vara fysiskt närvarande i seminarielokalen.

Fakultetsnämnden ska säkerställa att det finns ersättare för betygsnämndens ledamöter om någon av de som ursprungligen utsetts inte kan fullgöra sitt uppdrag på grund av tekniska problem.

8.5. Betygsnämnden och dess sammansättning

Betyg för en avhandling ska beslutas av en betygsnämnd. Betygsnämnden utses särskilt för varje avhandling.

Betygsnämnden vid ett licentiatseminarium ska bestå av tre ledamöter och en reservledamot.

Alla ledamöter i betygsnämnden ska ha doktorsexamen. Majoriteten av dem ska vara antagna som docent eller, enligt fakultetsnämndens bedömning, ha motsvarande vetenskaplig kompetens. Fakultetsnämnden får i särskilda fall tillåta att en ledamot utan doktorsexamen deltar i betygsnämnden.

Både kvinnor och män ska vara representerade som ordinarie ledamöter i betygsnämnden. Fakultetsnämnden får medge undantag om det finns särskilda skäl.

Doktorandens handledare får inte vara ledamot i betygsnämnden.

De föreslagna ledamöterna ska ha accepterat uppdraget samt ha undertecknat en jävsdeklaration innan de föreslås till fakultetsnämnden.

Betygsnämnden ska ha minst en ledamot som inte är verksam vid SLU och som är anställd vid ett annat universitet än SLU.

Endast en ledamot får vara anställd vid samma institution som doktoranden tillhör.

Ordförande vid licentiatseminarium

Ordföranden ska vara anställd vid SLU. Doktorandens handledare får inte vara ordförande.

8.6. Betygsnämndens sammanträde

Betygsnämnden ska sammanträda direkt efter det offentliga licentiatseminariet. Betygsnämnden ska utse en av ledamöterna till ordförande för sammanträdet.

Ordföranden för disputationssakten och doktorandens handledare får närvara vid första delen av betygsnämndens sammanträde men ska lämna sammanträdet när beslut om betyg ska fattas.

Ersättare i betygsnämnden ska närvara vid, och delta i, beslutet endast om personen i fråga ersätter en ordinarie ledamot.

8.7. Beslut om betyg

Avhandlingen ska bedömas med något av betygen *godkänd* eller *icke godkänd*. Vid betygssättningen ska hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och det offentliga försvaret av avhandlingen.

Betygsnämnden är beslutsför när alla ledamöter är närvarande. Beslut om betyg ska fattas med majoritet.

Om avhandlingen godkänns i ett majoritetsbeslut har en ledamot rätt att anteckna avvikande mening, men inte skälen till den avvikande meningen. Betygsnämndens protokoll ska inte innehålla någon motivering till nämndens eller enskilda ledamöters ställningstaganden under den diskussion som leder till beslut om att godkänna avhandlingen.

Om avhandlingen underkänns ska betygsnämnden motivera sitt beslut. En ledamot har rätt att anteckna att den haft avvikande mening och skälen för detta.

Betygsnämndens sammanträde och beslut om betyg på avhandlingen ska dokumenteras i ett protokoll.

9. Examen

Högskoleförordningens examensmål för licentiat- respektive doktorsexamen finns i bilaga 1.

9.1. Examensbenämning

För att en doktorand ska kunna ta ut en licentiatexamen i ett forskarutbildningsämne krävs att den möjligheten beskrivs i ämnets allmänna studieplan.

En doktorsexamen eller licentiatexamen kan ha olika förled (till exempel agronomi, veterinärmedicin eller skoglig). Vid SLU beror förledet i normalfallet

på vilken grundexamen doktoranden har. Om en doktorand vill ansöka om en examen med annat förled kan hen ansöka om en examen med ett förled som i stället styrs av fakultetens ämnesinriktning, förutsatt att hen har inhämtat tillräckliga fackkunskaper inom fakultetens ämnesområden. Dekanen för respektive fakultet beslutar i dessa fall.

9.2. Ansökan om examen

Doktoranden ansöker om examen hos ansvarig administrativ avdelning vid SLU enligt instruktioner.

10. Dubbel och gemensam examen

Samutbildning av en doktorand tillsammans med andra universitet kan utformas med målet att den godkända doktoranden ska erhålla en gemensam eller en dubbel examen.

Definition av dubbel examen

En dubbel examen inom forskarutbildningen innebär att en doktorand genomför sin forskarutbildning i samarbete mellan två universitet. I slutet av utbildningen får doktoranden en examen från vart och ett av de två universiteten.

Definition av gemensam examen

En gemensam doktorsexamen baseras på en utbildning, ett offentligt försvar av en doktorsavhandling och ett examensbevis. Högskolelagen tillåter att svenska universitet och högskolor utfärdar en gemensam examen tillsammans med utländska eller andra svenska lärosäten. Förutsättningen är att utbildningen har utvecklats och utförts gemensamt av lärosätena.

11. Bilaga

1. Examensmål enligt högskoleförordningen

Bilaga 1 till Regler för utbildning på forskarnivå (SLU ID: SLU.ua.2026.1.1-1534)

Examensmål för doktorexamen och licentiatexamen enligt högskoleförordningens examensordning.

Mål (doktorexamen)

Kunskap och förståelse

För doktorexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och - visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Mål (licentiatexamen)

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,

- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.